

# Gideon 1: Gideon, de jongen die niet geloven kon

**Bij deze preek hoort een Powerpoint-presentatie. Deze is apart te downloaden.**

## Liturgiesuggesties:

Psalm 98: 1 en 2 NB of Psalm 121: 1 en 2 NB

Opwekking 464: 1, 2 en 3 of Psalm 121: 3 en 4 NB

Schriftberijming 1: 1, 2 en 3

Richteren/Rechters 6:11-24

Opwekking 124 of Psalm 118: 3 en 7 OB

*na verkondiging*: Psalm 78: 2, 14 en 25 (veranderen: koning=richter; David=Gideon) of Psalm 40: 1, 2 en 7 NB

Gezang: 291: 1 en 2 of Psalm 98: 2 en 4 OB

\*\*\*

Gemeente van onze HEER Jezus Christus, jongens en meisjes, broeders en zusters,

Als er een God is, waarom ...?

Waarom laat Hij alles zomaar toe?

Waarom al die ellende in de wereld?

Ik begrijp het niet.

Als er een God bestaat, waarom grijpt Hij dan niet in?

Gideon heeft er meer dan genoeg van.

Van jongs af aan heeft hij de verhalen gehoord over

- Gods wonderen in het verleden,

- de verhalen over zijn liefde, zijn trouw, maar hij heeft er nog nooit wat van gezien.

Wat hij wél gezien heeft, is de verschrikking van rovende en moordende Midjanieten.

Al zeven jaar achter elkaar komen ze in de oogsttijd zijn land afstropen.

't Is geen wonder, dat zijn stemming beneden nul is.

Gideon ziet het niet meer zitten: met God, met het geloof.

Je merkt er immers toch niets van ...

Waar is God?

is de God, die Zich - in het verleden - zo geweldig voor zijn volk heeft ingezet?

O ja, verhalen genoeg.

Een Bijbel vol.

Maar ... waar is nou die God?

Waarom laat Hij niets van Zich horen?

\*

En dan opeens gebeurt het ...

Het zal je, jongens en meisjes, broeders en zusters, maar gebeuren ...

Je bent druk aan het werk ... en ineens ... staat er een **engel** naast je.

Je schrikt je natuurlijk ... naar.

Een engel? Een bode van God?

Wat moet die? Wat moet die ... met jou?

Het zal je maar gebeuren ...

Nou het gebeurt met Gideon ... onder de terebint van z'n vader Joas bij Ofra.

Wel eens zo'n **terebint** op een plaatje gezien?

Da's een joekel van een boom met altijd groene bladeren.

Waar ze terpentijn van aftappen om verf mee te verdunnen. Zo'n terebint is in de dagen van Gideon ... een heilige boom.

Een heilige eik.

Omdat 'tie zo geweldig groot en indrukwekkend is.

En onder die heilige boom, onder die terebint ... is in de rotsachtige bodem een perskuip uitgehouwen.

Om de druiven uit te persen die op de zonnige berghellingen groeien.

Maar Gideon is niet met druiven bezig ...

Gideon is bezig tarwe uit te kloppen in de wijnpers.

Dat is vreemd.

Wie klopt er nou tarwe uit in een wijnpers?

Dat doe je - normaal - op een open dorsvloer, dan kan de wind het lichte kaf van de zwaardere tarwe-korrels scheiden.

Maar in een wijnpers ...?

Ja, want de Midjanieten waren in het land.

Midjanieten? Wie dat zijn?

\*

Het was allemaal begonnen ná de dood van Jozua.

Je weet wel, de opvolger van Mozes.

Mozes was gestorven op de grens van het beloofde land.

Hij had het volk Israël ... uit Egypte naar Kanaän gebracht.

Hij stierf ... althans z'n graf werd nooit gevonden.

En Jozua - de zoon van Nun, één van de twaalf verspieders - nam de leiding over.

De Jordaan werd overgetrokken.

Jericho - de sleutelstad - werd belegerd en ingenomen.

Het land werd veroverd en verdeeld onder de 12 stammen van Israël.

De HEER had nu een eigen volk, dat woonde in een eigen land.

Maar wát doet nu het volk met het land en ... wát doet nu het volk met de HEER?

Het bijbelboek Richteren, jongens en meisjes, broeders en zusters, laat zien dat het volk Israël het - in Gods ogen - verschrikkelijk laat afweten.

De Israëlieten hebben zich niet aan Gods Woord gehouden.

- Wat dat Woord van God dan was?

Alle volkeren in Kanaän uit te roeien!

- Waarom dat dat moest?

Die volkeren vormden - door hun afgodendienst en grote ongerechtigheid - voor Israël een grote bedreiging.

Maar de Israëlieten trekken zich van Gods Woord niet zo veel aan.

Ze komen zelfs zó midden tussen deze heidense volkeren terecht dat ze zich gaan 'verzwageren' met deze volken.

De jongens van Israël lieten hun oogje vallen op hun heidense buurmeisjes en trouwden met hen.

Het was een doorn in het oog van God.

Bovendien blijken ook de natuurgoden van de Kanaänieten onweerstaanbare aantrekkingskracht te bezitten.

Dan had je tenminste goden ... die je kon zien, die je met je handen kon aanraken: Baäls en **Astartes**.

De goden van de natuur en van de vruchtbaarheid!

En ondanks de waarschuwingen van de HEER ... wat doet Israël?

Het doet uitbundig mee met de heidense, losbandige feesten ter ere van deze goden van de natuur.

En dan gaat het natuurlijk goed mis.

Jozua is gestorven.

Er is geen leider meer in Israël.

En iedereen leeft er maar op los.

Een ieder doet wat goed in z'n eigen ogen.

Wat 'tie zelf leuk en aardig vind.

Want God? Waar is de HEER?

\*

Vanuit de hemel, broeders en zusters, jongens en meisjes, ziet God z'n volk ... stumperen op aarde.

Stomme goden: goden die hun mond niet open doen.

Houten beelden. Houten palen.

Moet je het volk van Israël zien ... ze buigen zich in het stof.

De HEER God heeft pijn. Pijn in z'n hart.

Heeft Hij dáár nou zoveel moeite voor gedaan?

Heeft Hij dáár nou zijn volk voor naar het beloofde land gebracht.

En waar liefde is ... daar is ook jaloezie.

Najver ... noemt de Bijbel dat. God is een najverig God.

Hij kan het niet langer aanzien dat zijn volk overspel pleegt met andere goden / met afgoden van hout en van steen.

Zijn toorn ontbrandt.

“Maar de Israëlieten deden wat slecht is in de ogen van de HEER.

Daarom leverde Hij hen uit aan het volk van Midjan, dat hen zeven jaar achtereen kwam plunderen.”

\*

Midjan. Midjanieten.

Van die snelle jongens op hun **kamelen**.

Daar konden de Israëlieten met hun ezeltjes niet tegenop.

Ze kwamen van over de Jordaan.

En even snel als ze kwamen, waren ze weer verdwenen.

Als een zwerm sprinkhanen trokken ze over het land.

En als ze verdwenen waren ... dan was er geen maïskolf of korenaar meer op het land te vinden.

Schape, runderen en ezels ... ze werden meegeroofd.

De bijbelschrijver zegt het zo:

“Ze vernietigden de oogsten, tot helemaal in Gaza.

Niets lieten ze voor de Israëlieten over om van te leven, nog geen schaap, geen rund en geen ezel.

Als een zwerm sprinkhanen kwamen ze aanzetten met hun vee en hun tenten: een onafzienbare massa mensen en kamelen die het land binnenviel en alles verwoestte.

Door toedoen van Midjan verviel Israël tot bittere armoede, en het volk riep de HEER te hulp.”

Als de nood op het hoogst is ... je weet wel ...

Eerst stuurt de HEER een profeet.

Een dominee, zouden wij zeggen.

'Weg met al die afgoden! Zijn jullie vergeten wat de HEER voor jullie heeft gedaan?  
Willen jullie nou niet naar Gods stem, naar Gods Woord, naar de Bijbel, luisteren?  
Ik zou haast zeggen: eigen schuld, dikke bult.'

Ach, jongens en meisjes, broeders en zusters, het is toch eeuw uit eeuw in hetzelfde liedje?

Als het je méé zit ... dan heb je God toch niet nodig?

Dat denk je toch?

Of misschien denk je er zelfs helemaal niet aan.

God heb je pas nodig - denken velen - als g' in nood gezeten geen uitkomst meer ziet.

Even heel voorzichtig ... om eens over na te denken:

Zou de HEER ons ook vandaag de dag soms niet over geven in de macht van ...?

\* de geldgod, de Bijbel noemt hem: Mammon?

\* van ons eigen zelfzuchtige ik?

\* in de macht van de duivel?

Daar zijn zelfs teksten uit de Bijbel voor aan te wijzen.

(Moet je maar eens lezen wat er staat in Romeinen 1 vers 18-32.)

En in 1 Korinthiërs 5 vers 5 schrijft de apostel Paulus over een man die hij in de naam van Jezus Christus heeft veroordeeld.

Die persoon moet aan Satan worden uitgeleverd.

"Dan gaat zijn huidige bestaan verloren, opdat hij zal worden gered op de dag van de HEER."

Da's nou precies wat in het boek Richteren gebeurt: De HEER levert zijn volk uit aan vijanden opdat het zich ... zal bekeren tot Hem!

Wil je een voorbeeld van wat dichter bij huis:

Wat is de les voor velen geweest uit de 1e en 2e Wereldoorlog?

Velen zagen de komst van de Duitsers als een straf van God.

De kerken stroomden weer vol.

Vandaag de dag stromen ze weer leeg.

Ik las vorige week in de krant dat binnen nu en tien jaar er 1500 van de 7000 kerkgebouwen in Nederland gesloten zullen moeten worden.

Dat kerken gesloten moeten worden ligt heus niet altijd aan predikanten.

Dat ligt vaak aan de mensen zelf.

Ze kunnen niet meer geloven, zeggen ze.

We leven zeggen velen in een tijd van Godsverduistering.

Dat is een woord dat je in allerlei publicaties tegen komt.

Godsverduistering. Mooi woord.

Kun je heel wat boeken over vol schrijven.

Het is duister geworden om God. Hij laat niets meer van Zich horen.

Waar is God ... in Irak, in Afghanistan, in Gaza, in Soedan...

Waar is God ... in ons eigen lieve vaderlandje?

Maar hebben de mensen het zelf voor God niet duister gemaakt?

Hebben ze echt God nog wel nodig?

Misschien hebt u vorige week zaterdag ook gekeken naar de uitvaartdienst van **majoor Bosshardt**.

Een kerk vol met bekende Nederlanders.

Maar hoeveel van hen zouden God nog echt nodig hebben?

Hebben ze zelf de gordijnen naar de hemel toe niet gesloten?

Hebben de mensen zelf Gods Woord niet toegesloten: de Bijbel dicht?

Even een confronterende vraag tussendoor, jongelui:

Bidt jij elke dag voor je slapen gaat?

En hoe vaak lees jij voor je zelf nog in je Bijbel?

\*

Godsverduistering.

't Is geen wonder dat Gideon niet meer geloven kan.

Z'n ouders hebben hem misschien nog wel uit de kinderbijbel voorgelezen.

Ze hebben misschien nog wel met hem gebeden, toen hij klein was.

Maar nú staat er zo'n afgodsbeeld voor hun huis: een Baäl.

D'r is zelfs een altaar waar dagelijks offers op worden gebracht.

Want ja, een boer blijft natuurlijk afhankelijk van de weergoden, en van de goden die voor de vruchtbaarheid van het land moeten zorgen.

En dan had je ook nog die heilige terebint.

't Is, jongens en meisjes, broeders en zusters, wel een uitgekozen plaats voor een ontmoeting met een engel.

Sterker nog: het is een ontmoeting met de Engel van de HEER.

Met God Zelf, met de Here Jezus, zeggen sommige uitleggers.

Het zal je maar gebeuren.

Laat ik die verzen nog eens mogen voorlezen uit de Bijbel: (vers 12-17)

“De Engel van de HEER vertoonde zich aan hem en zei: ‘De HEER zij met je, dappere krijgsman.’

‘Mag ik u vragen,’ antwoordde Gideon, ‘als de HEER ons werkelijk bijstaat, waarom overkomt ons dit dan allemaal?’

Waar blijft Hij dan met zijn wonderbaarlijke daden, waarover onze voorouders hebben verteld? Uit Egypte heeft hij ze geleid, zeiden ze toch?

Nu trekt Hij zich in elk geval niets van ons aan en zijn we overgeleverd aan de Midjanieten!’

Toen wendde de HEER zich tot Gideon en zei:

‘Toon je moed en bevrijd Israël, dat is mijn opdracht.’

‘Mag ik u vragen,’ antwoordde Gideon, ‘hoe zou ik Israël kunnen bevrijden?’

Mijn familie heeft in onze stam Manasse, niets in te brengen, en ikzelf ben de jongste van de familie.’

De HEER antwoordde: ‘Dat kun je omdat Ik je bijsta.’

Je zult de Midjanieten verslaan alsof je met niet meer dan één man te doen had.’

Toen zei Gideon: ‘HEER, als Ú het bent die tot mij spreekt en ik uw gunst geniet, geef me dan een teken.’”

Voel je, jongens en meisjes, broeders en zusters, hoe Gideon met z'n geloof in de knoei zit?

Ik geloof er niets meer van, dat de HEER met ons is en dat Hij machtig is en vol liefde. Daar kunnen ze wel mooie praatjes en preken over vertellen, maar ik slik dat allemaal niet meer!

Is het je ook opgevallen wat de HEER met z'n vragende jongen doet?

Hij gaat er helemaal niet tegenin.

Dat doen je ouders misschien vaker dan je lief is.

God pakt die jongen, die het alleen maar van-horen-zeggen heeft, bij de kraag - niks geen gemaar - maar aan het werk:

“Dat kun je omdat Ik je bijsta!”

\*

Weet je nou wat geloven is?

Geloven is: horen en gehoorzamen.  
Luisteren naar wat God tot je zegt en ... dat Woord niet naast je neerleggen maar ermee aan de slag gaan.  
Dat doet Gideon dan ook.  
Hij bouwt een **altaar** voor de HEER!  
Heb je thuis ook zo'n gebeds-altaar?  
Hij neemt een stier van z'n vader - zeven jaar oud.  
Die stier heeft dus blijkbaar al die jaren de rooftochten van de Midianieten overleefd.  
Hij haalt z'n vaders Baäl-altaar omver.  
En hakt de heilige Asjéra-paal tot brandhout voor z'n eigen altaar.  
De stier wordt als een brandoffer voor de HEER op dat hout geofferd.  
Nee, Gideon doet het niet in z'n eentje.  
Hij krijgt hulp van tien van z'n knechten.  
Samen sta je immers veel sterker.

\*

Nog een keer: Geloven is: horen en gehoorzamen.  
Soms moet daar eerst wat voor wijken.  
Heilige bomen - misschien wel bossen zelfs.  
Ze moeten gekapt worden om plaats te maken voor het offer aan de HEER.  
Heb jij van die heilige bomen in je leven?  
Van die bomen ... waar niemand / waar God zelfs niet aan mag komen?  
Er kunnen, broeders en zusters, jongens en meisjes, in je leven van die concrete dingen zijn ... die als een afgod voor je zijn geworden.  
Dat is misschien te sterk uitgedrukt.  
Dingen die niet met de HEER zijn te rijmen, met zijn Woord, met zijn gebod.  
Ze kunnen maken dat het ... duister wordt om God.  
Weg ermee!  
Lukt het niet alleen: Vraag om hulp!  
Je man je vrouw?  
Je ouders ... misschien?  
Een goede vriend of vriendin?  
Een professionele hulpverlener?  
En wat houdt je tegen ... om daarbij God Zelf om hulp te vragen: HEER, help mij!  
Ik wil zo graag geloven!  
Maar ik vind het zo moeilijk. Ik heb zoveel vragen.  
Er zijn ook in mijn leven van die heilige bomen...  
Als je dat nou echt wilt ... de HEER God zal je niet teleurstellen.  
Misschien geeft Hij je - net als Gideon - wel een teken dat Hij met je spreekt.

\*

O ja, dat teken.  
"Heer, als Ú het bent die tot mij spreekt en ik uw gunst geniet, geef me dan een teken."  
Voor Gideon is dat teken nogal indrukwekkend en angstaanjagend.  
Het geitenvlees en het ongedesemd brood dat hij heeft bereid worden door de staf van de Engel van God in een oogwenk verteerd.  
Het vuur steeg op uit het rotsblok.  
Daarop verdween de engel van de HEER.  
"Toen begreep Gideon, dat het een engel van de HEER was geweest, en hij riep uit: Nee, HEER! Nee, mijn God! Ik heb oog in oog gestaan met een engel van de HEER!"  
Maar de HEER stelde hem gerust: 'Je hoeft niet bang te zijn, je zult niet sterven.'

Toen bouwde Gideon daar een altaar voor de HEER en noemde dat: "De HEER geeft rust."

\*

Gideon, de jongen die niet geloven kon!

De HEER roept hem, broeders en zusters, jongens en meisjes, om zijn volk te richten. Dat woord richten wil twee dingen zeggen:

- richten is: **richting aangeven**; als richter wijst Gideon de mensen weer in de richting van God.

Als ik vanmorgen de lijnen doortrek naar het Nieuwe Testament daar wijzen die lijnen in de richting van het kruis op Golgotha.

- want richten is ook: verlossen / bevrijden; als richter bevrijdt Gideon straks met z'n Gideonsbende zijn volk van de Midianieten.

Ook die lijnen lopen door naar de grote Richter Jezus Christus, die zijn volk - uit Joden en heidenen - verlost en bevrijdt uit de macht van de vijanden: zonde, dood en duivel.

Jezus was zo'n jaar of 33.

Gideon? Ik weet het niet.

Ik krijg de indruk dat hij niet veel ouder was dan een jaar of 20.

Leg daar vanmorgen je eigen leeftijd en je eigen leven maar naast.

Voor God zijn we niet te jong of te oud ... als het gaat om te in Hem te geloven en Hem te dienen.

Wat God in deze tijd zoekt zijn ... richters.

Mensen, jonge mensen en oudere mensen, die willen horen naar zijn Woord.

Die gehoorzaam zijn aan de roepstem van de HEER.

Hij zendt ons, broeders en zusters, jongens en meisjes, als richters / als richtingwijzers in deze wereld.

Wij hoeven die wereld niet te verlossen van zonde en ongerechtigheid.

Dat is al gebeurd ... u weet wel door die goddelijke Richter ... Jezus Christus.

Wat God wél van ons vraagt is om die boodschap van verlossing en redding ... dóór te geven aan de mensen om ons heen.

Majoor Boshardt heeft met haar leven ons daarmee een prachtig voorbeeld gegeven.

Door een richtingaanwijzer te zijn ... naar God, naar Jezus Christus, naar de toekomst van God.

Ook wij worden door de HEER de wereld in gezonden ... met een opdracht en een bemoediging: "Ga heen in deze uw kracht ... Ik zend u immers!"

In het Nieuwe Testament hoor ik de echo van deze woorden nog doorklinken in de woorden die de Here Jezus spreekt tot zijn discipelen (Mattheüs 10:16-22):

"Bedenk wel, Ik zend jullie als schapen onder de wolven...

Jullie zullen door iedereen worden gehaat omwille van mijn naam; maar wie standhoudt tot het einde zal worden gered."

Christus zendt ons in deze wereld.

Een wereld vol afgoden en afgodsbeelden, vol heilige huisjes en heilige bossen.

Een donkere wereld waar velen hun geluk beproeven in occultisme en in consumptisme, in drank en in drugs.

Daarmee hebben ze zichzelf het zicht op de HEER ontnomen.

Wil dat zicht op God er weer komen ... dan zal er gehakt en gekapt moeten worden.

Dan zal er gebouwd moeten worden.

Het is de kracht van Gods Geest die ons helpt om - samen met elkaar - die Godsverduistering te doorbreken.

Wij, die-het-van-horen-zeggen-hebben worden aan het werk gezet: de afgoden moeten de wereld uit ... te beginnen ... in je eigen leven.

Laten we samen bidden: .... Amen.

Leeuwarden, 8 juli 2007

ds. Jan K.C. Kronenberg

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !